

Sbd

E libris
gymnasio Mauritano Magdeburgensi

a venerabili

Carolo Funk

theol. doctore et gymnasii directore

a. 1857 hereditate relictis.

G. f. 171.

A vai Ω.

DE QUIBUSDAM PESTIBUS STUDIORUM
ET BONÆ MENTIS
DECLAMATIONES,

itemque sermonem *επιβαρῆσιον*

ADOLESCENTIS HUMANISSIMI & BONÆ SPEI

JO. GOTTFRID SCHV-
BARTI,

ILEBURG.

ACADEMIAM, SUMMI NUMINIS AUSPICIO, ADITURI

vt

REI SCHOLASTICÆ ET LITTERARIÆ AMPLIFICATORES
BENIGNISSIME AUDIRE VELINT,

ca, qua decet, obseruantia rogat
& argumentum

DE ADVLATIONE CÆSARENSIVM

ACT. XII.

persequitur

JO. GOTTFR. ZEISKE.

SORAVIÆ,

Imprimebat Jo. Gottlieb Rothius, Typograph. Aul. Promnit.

AK

Erodem Agrippam illustri ornatu habitu processisse in concionem nuper diximus: iam sedentem eum Lucas commonstrat *ἐπι τῷ βήματι*, loco quodam edito & ad verba pro concione faciendæ apto, cuiusmodi nostra Roma erant. Theatrum nominare satis habet Iosephus; suggestum in theatro positum explicat Grotius; & maiestati regis nostris moribus conuenientius Galli in nitidissima noui fœderis interpretatione, *ἢ ἄστυ* sur ut

- c. 27, *wōne*. Nam quod vulgatus & Erasmus interpretati sunt, *sedit pro tribunali*, eodem modo vt de Pilato ap. *Matth.* & de Festo in *actis*, illud potius iudicis est
- c. 25, & iurisdictionis conficiendæ, (vbi *summotor aditus, præco, accensus*, more romano) quam ludorum solennium & regis, cuius solium vox græca commode denotare potest. Sedit autem ad eandem illam magnificentiam regiam significandam, vt sedendi ius in atrio sacerdotum soli regi datum *Cumæus* de rep.
- c. 14. Ebr. docet, vt J. Cæsar vniuersos P. C. sedens pro æde Veneris teste *Suetonio*
- c. 78. excepit, vt statuas pontificum romanorum habitu sedentium effingi tradit *Missionius*, luculento quæsit in ipsos principes imperii argumento. Consecidit itaque Agrippa concionatus ad populum singulari quadam, vt Grotius addit facundia: nam huius iam ante non vulgaria ediderat specimina, maxime cum *Claudium* ad regnum capeffendum hortaretur, senatum rom. ad molliora consilia flecteret, & milites prætorianos sacramento ad fidem adigeret, quæ *Iosephus* verbosius narrat. De quo argumento in fatali ista oratione verba fecerit, non constat, nec scire multum interest: facile tamen est coniectu, idem hic locum habuisse, quod viri docti de Herodibus in vniuersum annotarunt, *omnes actus suos in id direxisse, partim vt Cæsares, partim vt populo iudaico grati essent*. Nisi forte hoc adiciendum, Agrippam, vt erat popularis auræ captator, Græcorum non minus quam Judæorum studia oratione ad omnem humanitatem composita accendisse, totamque eam multitudinis auribus accommodasse. Atque iste populus est, qui auditore regis sermone in adulationem progreditur; *principium facientibus aule assentatoribus*, vt Grotius censet: quod non obscure Iosephus indicat, cum perniciosos quidem adulatorem generatim dicit, sed deinde correptam nimis sero a rege amicorum adulationem refert. Vt autem regis purpuratos & iudaicæ originis & extranej generis fuisse vero est simile: ita etiam turba miscellanea vtriusque stirpis, vt solet multitudo rerum nouarum auida ad eiusmodi extraordinarios apparatus confluere, in concione stetit videtur. Equidem ethniciam ciuitatem potius, quam iudaicam Cæsaream ab Herode conditam esse v. c. *Cellarius in geogr. ant.* putat, cum sub bellum vltimum Cæsareenses ethnici Judæos omnes apud se in vrbe habitantes interfecerint. Et poterat sane vir doctissimus certamen adducere, Felice iam præside Cæsareæ inter Syros & Judæos, qui ibi permixti habitabant, ortum, num gentiliam an Judæorum, esset ciuitas, his ad Herodem auctorem Judæum, illis ad statuas & sana, immo & ad nomen turris Stratonis prouocantibus, in quo & postea Neronis iudicio Judæi causa ceciderunt. Ceterum numero Judæos alienigenis non inferiores in illa vrbe fuisse ex ipso Iosepho colligimus, quibus si pares esse vellent Syri, qui a Macedonum temporibus græco nomine censebantur, bell. romanis auxilijs indiguere, victoribus nihilo minus Judæis. Immo *Iosephus*
- 2, 19. eo loco, quo inter necinam Judæorum cladem extremis fere temporibus Cæsareæ factam narrat, docet amplius viginti mille occisos esse, reliquos fugæ se mandasse, at iterum in Flori manus incidisse: vnde de promiscua Cæsareensium multitudine Agrippæ tempore ferri poterit iudicium. Hic itaque populus regi lenocinaturus acclamat: *vox DEI, non hominis*. quod

honorem Deo debitum homini a uisario tribuebant, vel vt Beaufobrius & Infantius, *resentoient le blasphemé & l' idololatrie*. Vbi idololatriam facile agnoscimus, quippe quæ id, quod diuinum non est pro diuino habet, eique honores diuinos & humano fastigio maiores tribuit. Sed cum acclamatio populi blasphemia dicitur, verbo vti videntur parum proprio & aliena significationis: quandoquidem blasphemia verum DEVM sacrilego ore & iniuriis maledictis aggreditur, & contumelia maiestatem numinis afficit. Nisi forte dicamus, hic quoque intercessisse rapinam gloriæ diuinæ, quam omnino Dannhauerus noster in *lacte catech.* ad blasphemiam refert. nam multitudo ueneratione alio, quam debebat, conuersa, quantum in ipsa, immortalis Deo honorem eripit. De gentibus id minus mirum, quæ reges suos deorum titulo ornabant, peruulgata apotheotheos consuetudine, de qua ex instituto viri doctissimi Cl. Nicatius, J. B. Menckenius, Dan. Mullerus, vti Becmannus de diuinitate principum, de titulis principum diuinis Morhofius atq; alii egerunt.

27. At Judæos hoc facinus committere tanto magis pudere debuit, quibus *Josepho* indice, per leges patrias non licet viros principes ea ratione obseruare, curri potiore rationem pietatis habere debeant: vnde olim magno animo detrectauerant status & templis aucupari magni Herodis gratiam, & turpi adulatione insanæ gloriofi regis cupiditati velificari. Nunc flagitio reliquorum abripiuntur, & per vanissimos titulos & immoderatæ assentionis licentiam, quod de suo tempore conqueritur Pausanias in arcadicis, celestium numero hominem inserunt, quibus quidem adulatoribus merito aliquis Callisthenes occinat: *scilicet ego & tu, Cleo, deos facimus! a nobis diuinitatis suæ auctoritatem accepturus est rex!* vt a Cæsarensibus accepturus erat Agrippa verbo impio: *Quis Deus*. Nos ad *Quidæ* adolescentium quorundam sedulorum beneuolos lectores vocamus, qui de vitiis quibusdam in ea ætate frequentibus, *impedimentis studiorum pestibusque bonæ mentis*, exemplo Dornauii, Morhofii & aliorum acturi sunt. Ab ignauiâ capiet exordium *Theodor. Christian. Buße*, Colon. March. latina orat; de contumacia & dedignatione parendi ager serm. germ. *Jo. Georg. Weigel*, Sor; de ardelionatu seu ergastio (ita Edm. Richerius vocat) *Wolff. Henr. a Rothkirch*, Eq. Sil. latine; de sodalitiis flagitiosorum *Christian. Frider. Finger*, Sor. germanice. Tum neglectum subsidiorum insectabitur lat. *Georg. Frider. Pirschner*, Sommerfeld. Luf; intemperantiam germanice *Fridericus Josephi*, Gossenbl. Luf. superbiam lat. *Carolus Dietericus a Buxdorff*, Eq. Luf; insaniam ludendi german. *Jo. Samuel Braun*, Neostad. Sil; impietatem denique orat. lat. *Jo. Gottfr. Schubart*, Ileb. Et ceterum Schubartus academiam, maiora quæ siturus adiumenta doctrinæ adire constituerit, sermone patrio simul ludo nostro vale vltimum dicit, cui discessum gratulabitur *Georg. Mafelke*, Sor. odenque germ. quam *Daniel Putzbis*, Furstenberg. Mecklenburg. composuit, commilitones decantabunt. Ipsum candidarum, amplius tres annos in palæstra, commilitones decantabunt. Ipsam candidarum, amplius tres annos in palæstra, commilitones decantabunt. Ipsam candidarum, amplius tres annos in palæstra, commilitones decantabunt.

humanissime, vt adesce, & animis linguisque literariæ iuuentutis exercitationibus fauere velint. P. P. Soraniæ x. kal. octobr.

78 M 428

Sign. (188) fehlt bzw.
coll. nicht vergeben!

Sb.

1077

R.40

Α και Ω.

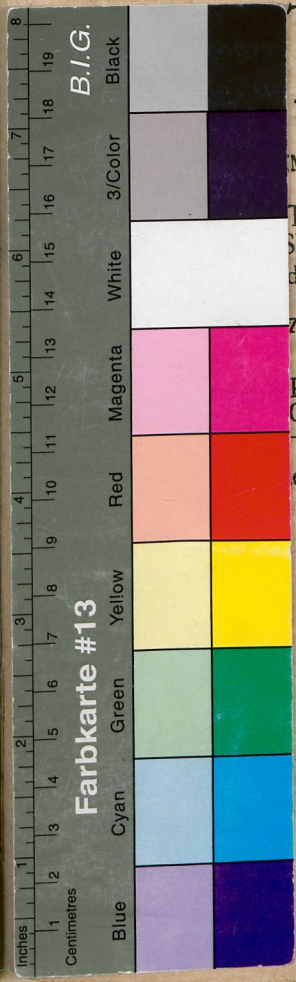
DE QUIBUSDAM PESTIBUS STUDIORUM
ET BONÆ MENTIS
DECLAMATIONES,

itemque sermonem *ὑποβατήριον*
ADOLESCENTIS HUMANISSIMI & BONÆ SPEI

FRID SCHV-
ARTI,

ILEBURG.
MI NUMINIS AUSPICIO, ADITURI
vt
T LITTERARIÆ AMPLIFICATORES
SIME AUDIRE VELINT,
debet, obseruantia rogat
& argumentum
TIONE CÆSARENSIVM
Act. XII.
persequitur
OTTFR. ZEISKE.

SORAVIÆ,
eb Rothius, Typograph. Aul. Promnit.

AK

